

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 *Titlul proiectului de act normativ*

LEGE privind aprobarea Ordonanței pentru modificarea și completarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice

Secțiunea a 2-a *Motivul emiterii actului normativ*

1. Descrierea situației actuale

Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, reglementează regimul juridic general al monumentelor istorice, care includ bunuri imobile, construcții și terenuri semnificative pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală.

De la intrarea în vigoare, legea nr. 422/2001 a suferit multiple modificări și completări. Cu toate acestea, schimbările sociale constante necesită adaptarea cadrului normativ specific protejării monumentelor istorice la situațiile practice întâlnite.

Legea nr. 422/2001 nu conține prevederi privind delimitarea și instituirea zonei de protecție pentru monumentele istorice deja clasate. Aceste monumente, clasate înainte de apariția legii, au fost incluse în Lista Monumentelor Istorice conform dispozițiilor art. 60 din Lista aprobată de Comisia Națională a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice în anii 1991-1992.

Având în vedere că majoritatea avizelor din domeniul protejării patrimoniului cultural necesită analiza documentațiilor în comisii de specialitate și că există dificultăți în acreditarea membrilor acestor comisii pentru protecția informațiilor clasificate, este dificil să se faciliteze avizarea intervențiilor, menținând totodată calitatea lucrărilor. Astfel, ministrul culturii aprobă avize pentru intervenții care afectează în mică măsură substanța istorică și/sau sunt temporare, respectând condițiile stabilite prin Ordinul nr. 2797/2017, cu modificările și completările ulterioare.

În contextul necesității de adaptare și modernizare a cadrului legislativ privind protejarea patrimoniului cultural național, se propun modificări semnificative aduse Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice. Aceste schimbări sunt concepute pentru a răspunde provocărilor actuale și pentru a optimiza gestionarea și protecția monumentelor istorice, având ca obiectiv principal îmbunătățirea eficienței și transparenței proceselor administrative implicate.

Măsurile propuse vizează actualizarea legislației în conformitate cu cerințele

contemporane, asigurând astfel o protecție mai riguroasă și bine coordonată a patrimoniului cultural național. Prin reglementarea și simplificarea procesului de emitere a avizelor și facilitarea depunerii documentațiilor la serviciile publice deconcentrate, aceste modificări intenționează să răspundă eficient provocărilor actuale, să îmbunătățească capacitatea administrativă și să promoveze o gestionare mai eficientă a patrimoniului cultural.

1¹. În cazul proiectelor de acte normative care transpun legislație comunitară sau creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Schimbări preconizate

Prin acest demers legislativ, se urmărește actualizarea și consolidarea cadrului legal al Legii nr. 422/2001 pentru a optimiza gestionarea și protecția patrimoniului cultural național. Modificările propuse sunt destinate să simplifice și să eficientizeze procesul de emitere a avizelor necesare intervențiilor asupra monumentelor istorice, facilitând astfel accesul rapid și transparent la aceste avize.

În plus, se vizează îmbunătățirea procedurii de depunere a documentațiilor la serviciile publice deconcentrate, cu scopul de a eficientiza controalele ulterioare avizării. Aceste măsuri vor întări capacitatea administrativă a autorităților competente și vor asigura o protecție mai bine coordonată și mai eficientă a patrimoniului cultural.

Delimitarea și instituirea zonei de protecție: se va introduce posibilitatea aprobării, prin Ordin al Ministerului Culturii, a delimitării și instituirii zonei de protecție pentru monumentele istorice clasate înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 422/2001. Această măsură va uniformiza și clarifica procedurile de protecție, asigurând aplicarea consistentă a regimului de protecție.

Clarificarea și sistematizarea atribuțiilor: se urmărește sistematizarea atribuțiilor Ministerului Culturii, Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și comisiilor zonale pentru a crește eficiența administrativă. Modificările vor clarifica responsabilitățile și vor contribui la o gestionare mai eficientă a resurselor și procedurilor administrative.

Diferențierea taxelor pentru autorizații de construire: actualizarea prevederilor referitoare la taxele pentru autorizațiile de construire va clarifica situațiile în care nu se percep taxe pentru avizele privind monumentele istorice din categoria „monument”. Aceasta va facilita accesul la resurse necesare pentru intervenții, fără costuri suplimentare.

Excepții pentru imobile cu caracter special: se introduce o excepție pentru imobilele cu caracter special din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională, care necesită un tratament diferit din cauza sensibilității și necesității protecției informațiilor clasificate. Aceste imobile vor putea obține avizele necesare direct de la Ministerul Culturii, evitând întârzierile în cazuri urgente și esențiale pentru securitatea națională.

Clarificarea informațiilor și semnalizării: se vor aduce precizări privind montarea însemnelor și siglelor care atestă înscrierea în Lista patrimoniului mondial și alte convenții internaționale. Aceste măsuri vor asigura conformitatea cu standardele internaționale și vor facilita promovarea și protejarea patrimoniului cultural.

Aceste modificări au ca scop nu doar îmbunătățirea eficienței administrative și clarificarea procedurilor legale, ci și asigurarea unei protecții adecvate și actualizate a monumentelor istorice, aliniată la cerințele contemporane și internaționale.

3. Alte informații

Prezentul proiect de ordonanță a fost elaborat în temeiul art. 1 pct. VIII poz. 1 din Legea nr. 187/2024 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 14 iunie 2024.

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a *Impactul socio-economic al proiectului de act normativ*

1. Impact macro-economic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Impact social

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Impact asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Nu au fost identificate.

Secțiunea a 4-a *Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)*

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale						

veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: . impozit pe profit . impozit pe venit b) bugete locale . impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: . contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: . cheltuieli de personal . bunuri și servicii b) bugete locale: . cheltuieli de personal . bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: . cheltuieli de personal . bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor						

bugetare							
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare							
7. Alte informații	Nu au fost identificate.						

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

- 1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ (acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ):**
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
- 1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice**
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
- 2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare:**
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
- 3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare**
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
- 4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene**
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
- 5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională ori la alt document al unei organizații internaționale:**
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
- 6. Alte informații**
Nu au fost identificate.

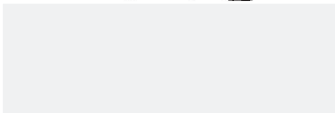
Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

- 1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate**
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
- 2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ**
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

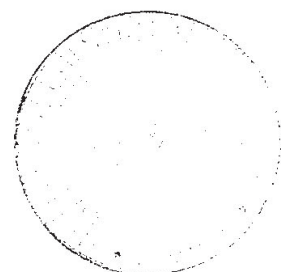
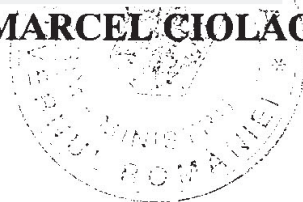
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 635/2022 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative Proiectul a fost transmis spre consultare structurilor asociative cf. HG nr. 635/2022.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 870/2024.
6. Alte informații Nu au fost identificate.
<i>Secțiunea a 7-a</i> <i>Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</i>
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ Proiectul a fost elaborat cu respectarea prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică și a fost afișat pe site-ul Ministerului Culturii în data de 20.08.2024 și nu au fost primite propuneri sau observații.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte informații Nu au fost identificate.
<i>Secțiunea a 8-a</i> <i>Măsurile de implementare</i>
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Alte informații Nu au fost identificate.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței Guvernului pentru modificarea și completarea Legii nr.422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU

TABEL COMPARATIV
Proiect de Ordonanță

pentru modificarea și completarea Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice republicată, cu modificările și completările ulterioare

Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare – forma în vigoare	Proiect de OG - forma propusă spre modificare
Art. 9 (1) Pentru fiecare monument istoric se instituie zona sa de protecție, delimitată pe baza reperelor topografice, geografice sau urbanistice, în funcție de trama stradală, relief și caracteristicile monumentului istoric, după caz, prin care se asigură conservarea integrată și punerea în valoare a monumentului istoric și a cadrului său construit sau natural. (2) Delimitarea și instituirea zonei de protecție se realizează, simultan cu clasarea bunului imobil ca monument istoric, în condițiile legii. (3) Autoritățile publice locale competente vor include în planurile urbanistice și în regulamentele aferente zonele de protecție delimitate conform alin. (2). (4) În zona de protecție pot fi instituite servituți de utilitate publică și reglementări speciale de construire prin planurile și regulamentele de urbanism aprobate și avizate conform legii. (5) În zonele de protecție a monumentelor istorice care sunt lăcașuri de cult este interzisă desfășurarea în aer liber, în perioada în care în cadrul acestora se desfășoară serviciu religios, a unor manifestări care, prin poluarea sonoră sau vizuală pe care o produc, pot impieta asupra desfășurării serviciului religios. (6) Prin excepție, se pot organiza manifestări de genul celor prevăzute la alin. (5), cu acordul autorității religioase care administrează lăcașul, în condiții care să nu impieteze asupra desfășurării serviciului religios.	Art. 9 (7) Prin excepție de la dispozițiile alin. (2), în cazul monumentelor istorice clasate anterior intrării în vigoare a prezentei legi, delimitarea și instituirea zonei de protecție se poate realiza și ulterior clasării, cu respectarea celorlalte prevederi ale legii.
Art. 26 (1) În vederea protejării monumentelor istorice Ministerul Culturii și Cultelor îndeplinește, direct sau prin serviciile sale publice deconcentrate ori prin alte instituții publice subordonate, următoarele atribuții:	Art. 26

... 6. emite avizele necesare în vederea eliberării autorizațiilor de construire pentru lucrările și intervențiile asupra monumentelor istorice; ... 11. emite avizele pentru intervenții asupra imobilelor situate în zonele de protecție a monumentelor istorice și în zonele construite protejate; ... 16. instituie, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Registrul specialiștilor, Registrul experților și verifcatorilor tehnici; 17. emite atestate pentru personalul de specialitate din domeniul protejării monumentelor istorice, în conformitate cu metodologia aprobată prin ordin al ministrului culturii;	6. emite avizele necesare în vederea eliberării autorizațiilor de construire pentru lucrările de intervenție asupra monumentelor istorice din categoria monument; 11. emite avize pentru intervenții și/sau lucrări asupra monumentelor istorice din categoria ansamblu și sit, a imobilelor situate în zonele de protecție a monumentelor istorice și în zonele construite protejate sau care au valoare arhitecturală sau istorică deosebită, stabilită prin documentații de urbanism aprobate, precum și acorduri, potrivit prevederilor legale; 16. gestionează Registrul personalului de specialitate atestat de Ministerul Culturii în domeniul protejării monumentelor istorice; 17. emite atestate, în conformitate cu metodologia aprobată prin ordin al ministrului culturii în vederea în vederea înscrierii în registrul prevăzut la pct. 16;
Art. 26 (...)	Art. 26 (1¹) În vederea îndeplinirii atribuțiilor prevăzute la alin. (1) prin serviciile publice deconcentrate ori prin alte instituții publice subordonate, Ministerul Culturii coordonează, îndrumă metodologic și controlează administrativ activitatea serviciilor publice deconcentrate, instituțiilor publice subordonate și a persoanelor care îndeplinesc respectivele atribuții, inclusiv în ceea ce privește legalitatea emiterii și a conținutului actelor administrative.
Art. 33 (1) Comisia Națională a Monumentelor Istorice are următoarele atribuții: ... i) propune avizul pentru planurile urbanistice generale ale unităților administrativ-teritoriale, planurile urbanistice zonale, precum și pentru planurile urbanistice de <u>detaliu</u>, care au ca obiect monumente istorice clasate în grupa A sau zone construite protejate care cuprind monumente istorice clasate în grupa A; j) propune avizul pentru documentațiile privind intervențiile asupra monumentelor istorice sau inscripționarea monumentelor istorice, având la bază texte avizate de organisme sau instituții științifice de specialitate; k) propune avizul pentru intervenții asupra imobilelor situate în zonele de protecție a monumentelor istorice și în zonele construite protejate, pentru	Art. 33 (1) Comisia Națională a Monumentelor Istorice are următoarele atribuții: i) propune avizul pentru planurile urbanistice generale, planurile urbanistice zonale și de detaliu, care reglementează bunuri culturale înscrise în Lista patrimoniului cultural și natural mondial, precum și avizul pentru documentațiile privind intervențiile asupra bunurilor culturale înscrise în Lista patrimoniului cultural și natural mondial; j) propune avizul pentru planurile urbanistice generale și planurile urbanistice zonale care reglementează monumente istorice clasate în grupa A;

care nu există documentații de urbanism avizate conform art. 26 alin. (1) pct. 7;	k) propune avizul pentru documentațiile privind intervențiile asupra monumentelor istorice clasate în grupa A;”
Art. 34 (5) Comisiile zonale ale monumentelor istorice au următoarele atribuții: ... e) propun avizarea planurilor urbanistice generale, planurilor urbanistice zonale și de detaliu referitoare la monumente istorice, zonele de protecție ale acestora sau zone construite protejate care nu cuprind monumente istorice clasate în grupa A; f) propun avizarea planurilor urbanistice de detaliu și a proiectelor de execuție în zonele de protecție a monumentelor istorice din grupa A și în zonele protejate cu monumente istorice clasate în grupa A, pentru care există reglementări în vigoare avizate conform art. 26 alin. (1) pct. 7;	Art. 34 (5) Comisiile zonale ale monumentelor istorice au următoarele atribuții: e) propun avizarea planurilor urbanistice generale și planurilor urbanistice zonale și de detaliu care reglementează: monumente istorice de grupa B, zonele de protecție ale monumentelor istorice sau zone construite protejate; f) propun avizarea planurilor urbanistice de detaliu care reglementează monumente istorice de grupa A.
Art. 34¹ Prin excepție de la prevederile art. 33 alin. (1) și art. 34 alin. (5), Ministerul Culturii sau serviciile deconcentrate ale acestuia pot emite avize privind documentațiile tehnice fără consultarea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, respectiv a comisiilor zonale ale monumentelor istorice, în afara cazurilor prevăzute la art. 26 alin. (2) pentru tipuri de intervenții asupra monumentelor istorice, a imobilelor din zonele lor de protecție sau din zonele protejate care afectează în mică măsură substanța istorică și/sau sunt temporare, realizate cu respectarea anumitor condiții, atunci când respectivele tipuri de intervenții și condiții sunt identificate prin ordin al ministrului culturii, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, precum și pentru lucrări de construcții având ca obiect elemente de infrastructură fizică necesare susținerii rețelelor de comunicații electronice care se încadrează ca microlucrări, lucrări standard sau lucrări de mică amploare, așa cum sunt acestea prevăzute în legislația privind facilitarea dezvoltării rețelelor de comunicații electronice, efectuate cu privire la imobile clasate ca monumente istorice sau la imobile situate în zone de protecție a monumentelor istorice ori în zone construite protejate.	Art. 34¹ (2) Prin excepție de la prevederile art. 33 alin. (1) și art. 34 alin. (5), pentru intervențiile la imobile cu destinație specială aflate în administrarea instituțiilor din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională, realizate în baza unor documentații clasificate, avizele se pot emite direct de către Ministerul Culturii, fără consultarea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, a comisiilor zonale ale monumentelor istorice sau, după caz, a Comisiei Naționale de Arheologie. În această situație, avizul

	se emite în baza propunerii unui colectiv format din cel puțin trei persoane care au acces la informații clasificate, la nivelul de secretizare respectiv, desemnat prin ordin al ministrului culturii, din cadrul direcției de specialitate din cadrul ministerului, al serviciilor publice deconcentrate subordonate ministerului și/sau profesioniști atestați de Ministerul Culturii."
Art. 47 Primarul are următoarele atribuții specifice: a) verifică existența tuturor avizelor de specialitate în domeniul monumentelor istorice și conformitatea autorizației cu prevederile acestora, precum și îndeplinirea dispozițiilor cuprinse în Obligația privind folosința monumentului istoric, conform prevederilor legale, asigură menționarea în autorizație a tuturor condițiilor conținute în avize la autorizarea lucrărilor asupra monumentelor istorice și asupra imobilelor situate în zona lor de protecție, respectiv la eliberarea pentru acestea a autorizației de funcționare; b) ia măsuri pentru autorizarea cu prioritate a documentațiilor tehnice care se referă la intervenții asupra monumentelor istorice; c) dispune oprirea oricăror lucrări de construire sau de desființare în situația descoperirii de vestigii arheologice, hotărășteși, după caz, organizează paza acestora și anunță în cel mai scurt timp direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București; d) asigură prin aportul propriu de specialitate și în colaborare cu direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, aplicarea însemnelor distinctive și a siglelor de monumente istorice și controlează întreținerea lor de către proprietar; e) asigură paza și protecția monumentelor istorice aflate în domeniul public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și ale monumentelor istorice abandonate sau aflate în litigiu, semnalând de urgență direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, orice caz de nerespectare a legii; f) asigură efectuarea, împreună cu serviciile publice de pompieri, de acțiuni de prevenire și stingere a incendiilor la monumente istorice.	Art. 47 d) asigură prin aparatul propriu de specialitate și în colaborare cu serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Institutul Național al Patrimoniului, în ceea ce privește aplicarea însemnelor distinctive și a siglelor de monumente istorice și a altor calități și regimuri de protecție prevăzute de convențiile internaționale în materia protejării/promovării bunurilor culturale, conținutul textelor aferente însemnelor și controlează întreținerea însemnelor și siglelor de către proprietar;"